

### บทที่ 3

#### แนวความคิดที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

ในส่วนนี้จะได้ศึกษา และวิเคราะห์ถึงแนวความคิด และหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองชนิดพันธุ์และแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเลเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการคุ้มครองเต่าทะเลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะประกอบไปด้วยแนวความคิดในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ(Management and Conservation) แนวความคิดในเรื่องการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Approach) แนวความคิดในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism) แนวความคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) และหลักการนำเอาวิธีการเพื่อความปลอดภัย(Measures of Scurity)มาใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีสาระในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

#### 3.1 แนวความคิดในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากสภาพปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมลงของทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพปัญหาการสูญเสียสมดุลของสภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเลของประเทศที่ได้เกิดขึ้นมา เนื่องจากผล การกระทำโดยตรง และผลกระทบจากกิจกรรมประเภทต่างๆ ของมนุษย์ จนกระทั่งก่อให้เกิด ผลเสียในประการต่างๆ ตามมา ดังนั้นการที่ได้ทำการศึกษาถึงวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มี ประสิทธิภาพ และแนวทางในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่าง ยิ่งในการที่จะพิทักษ์รักษาสภาพความสมดุลตามธรรมชาติ ของสภาพแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศเอาไว้ให้คงอยู่ต่อไปได้

### 3.1.1 แนวความคิดในเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

#### (1) สาระสำคัญ

สาเหตุความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แทนที่รัฐจะปล่อยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมกันอย่างเสรีนั้น ก็เนื่องมาจากความจำเป็นที่ว่าสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาตินั้น เป็นสิ่งที่ไม่มีผู้ใดจะเข้าถือเอาเพื่อเป็นของตนเองได้ เพราะว่าประชาชนทุกคนต่างก็มีสิทธิใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมกัน และถ้าหากว่ามีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้ที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นไม่ได้เป็นผู้รับผลนั้นแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นรัฐในฐานะผู้ปกครองจึงต้องเข้ามามีบทบาทและหน้าที่ ในด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมา ดังกล่าวตลอดจนหาวิธีการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดสรรให้ประชากรในประเทศได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างเสมอภาค และยั่งยืนโดยนำเอามาตรการในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ ในลักษณะที่เป็นการควบคุมไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นมา อาทิเช่น การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย หรือกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหรือองค์กรในภาคเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ดังนั้นการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น จึงหมายถึงความถึง กระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการจัดสรร และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการในระดับต่างๆ ของมนุษย์ เพื่อให้บรรลุต่อเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา นั่นก็คือความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยหลักการในการใช้สอยทรัพยากรที่ประหยัด ยั่งยืน และจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> เฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ, “การวางแผนและจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”, ในรายงานการฝึกอบรมเรื่อง การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม, ระหว่างวันที่ 21-25 เมษายน 2528, ณ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (อัคราเนนา), น. 15.

## (2) ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

แนวคิดในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเต่าทะเล ก็คือการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเลนั่นเอง โดยวิธีการที่จะนำมาใช้ในการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเลมีอยู่มากมายหลายวิธี ดังต่อไปนี้ คือ

(2.1) การจัดการโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย เป็นวิธีจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะในการควบคุมและบังคับให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่วางไว้ และเมื่อมีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ทั้งในโทษทางแพ่งและอาญา ซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาใช้ในการจัดการเต่าทะเล อาทิเช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 เป็นต้น

(2.2) การวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในหลายๆ ด้าน อาจจะทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือปัญหาความเสื่อมโทรมลงของทรัพยากรธรรมชาติได้ ดังนั้นการวางแผนพัฒนาประเทศในทุกๆ ระดับจึงมีความจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม หรือการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติของประเทศควบคู่ไปด้วยเสมอ ทั้งการวางแผนในระดับประเทศ หรือในระดับโครงการ โดยจะต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสียในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากแผนพัฒนา ดังนั้นในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล จึงต้องคำนึงถึงการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเพื่อไม่ให้เกิดการพัฒนาส่งผลกระทบต่อทรัพยากรเต่าทะเล เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนากับความคงอยู่ของทรัพยากรเต่าทะเล

(2.3) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม วิธีการนี้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเต่าทะเลคือ การศึกษาหาความเป็นไปได้และชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งได้เกิดขึ้นมาก่อนและภายหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการพัฒนานั้นๆ แล้ว โดยการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั้งด้านกายภาพและชีวภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงผลหรือสภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายหลัง เพื่อเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องต่อการตัดสินใจของรัฐ ว่าควรอนุญาตให้มีการดำเนินโครงการเหล่านั้นต่อไปหรือไม่

(2.4) การกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่ในการกำหนดตัวเลขของค่ามาตรฐานต่างๆ ในด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์โดยรวมของประเทศ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น เช่น การกำหนด

มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง เพื่อที่จะใช้เป็นมาตรฐานของการตรวจสอบ หรือวางแผนจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

(2.5) การให้การศึกษาระหว่างประชาชนสัมพันธ์ ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนหรือผู้ประกอบการต่างๆ ได้รับทราบถึงความร้ายแรงของสภาพปัญหาหรือข้อมูลในด้านการคุ้มครองเต่าทะเล ตลอดจนการเร่งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบและตระหนักถึงปัญหาของการคุ้มครองเต่าทะเล เพื่อจะได้เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการคุ้มครองเต่าทะเล ซึ่งมีส่วนอย่างมากที่จะทำให้การคุ้มครองเต่าทะเลประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

### 3.12 แนวความคิดในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

#### (1) สารสำคัญ

ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่หากมนุษย์ได้นำเอามาใช้ประโยชน์จนหมดสิ้นไป หรือปล่อยให้ถูกทำลายลงไปจากสาเหตุในประการต่างๆ แล้ว มนุษย์เองก็จะไม่สามารถที่จะสร้างทดแทนได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และทรัพยากรหลายๆ ประเภทนั้น ถ้าหากมนุษย์ได้นำเอามาใช้ประโยชน์จนหมดสิ้นไปแล้ว ธรรมชาติก็จะไม่สามารถจะสร้างขึ้นมามาทดแทนได้ หรือถ้าหากว่าจะสร้างขึ้นมามาใหม่ทดแทนก็จะต้องใช้เวลานานมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความคุ้มค่าและมีประโยชน์มากที่สุด ซึ่งจะต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่จำเป็น และในขณะเดียวกันก็จะต้องมีการกำหนดมาตรการในด้านการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นเอาไว้อีกด้วย ดังนั้นจึงก่อให้เกิดมีแนวความคิดในเรื่องของการอนุรักษ์ (Conservation) และการพิทักษ์ (Preservation) ทรัพยากรธรรมชาติขึ้นมา

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีความหมายถึงการที่รู้จักใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนเป็นจำนวนมากที่สุดอย่างทั่วถึงด้วย และเป็นการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติได้ในเวลานานมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติจากการบริโภคที่เปล่าประโยชน์ให้น้อยที่สุด

ส่วนการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น มีความหมายถึงกระบวนการในการป้องกันคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลายลงไปด้วยสาเหตุในประการต่างๆ โดยมุ่งที่จะรักษาสภาพตามธรรมชาติของทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ให้เหมือนเดิม ซึ่งกระบวนการในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินี้ จะมีความเข้มงวดและมุ่งที่จะจำกัดการเข้าใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น พร้อมทั้งยังเร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาการถูกทำลายลงของทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากสาเหตุประการต่างๆ อีกด้วย<sup>2</sup>

ดังนั้นกระบวนการในการจัดการสิ่งแวดล้อมการพิทักษ์รักษาตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นคำตอบที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุข และสอดคล้องกับกลไกของธรรมชาตินั่นเอง

## (2) ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

ทรัพยากรชายฝั่งทะเล รวมทั้งเต่าทะเลที่เป็นสัตว์น้ำ ถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทที่ใช้แล้ว สามารถสร้างขึ้นทดแทนได้ใหม่ (Renewable Natural Resource) แต่ก็อาจจะต้องใช้เวลานานมาก หากมนุษย์ได้ใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่มีข้อจำกัดแล้ว ก็จะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เคยมีอยู่หมดลงไปได้ จนกระทั่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์เองอย่างที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้จากสถานการณ์ในปัจจุบันประชากรเต่าทะเลมีจำนวนลดลงจนใกล้จะสูญพันธุ์ ดังนั้น การนำเอาแนวความคิดในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการคุ้มครองเต่าทะเลจึงมีความจำเป็น โดยคำนึงถึงการสงวนคุ้มครองเต่าทะเล และแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล ตลอดจนการป้องกันสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้เต่าทะเลลดจำนวนลง

---

<sup>2</sup> เดชา บุญคำ, การอนุรักษ์กับการพัฒนา, จุลสารสิ่งแวดล้อม 13, (พฤษภาคม-ธันวาคม 2537), น. 4.

### 3.2 แนวความคิดในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

#### 3.2.1 สารสำคัญ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายความว่า กิจกรรมการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และศิลปกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ถึงสภาพตามธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น โดยที่ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ และก็ยังเป็นการช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจต่อประชาชนในท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย<sup>3</sup> โดยทั่วไปแล้วการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นจะต้องมีองค์ประกอบหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญทั้งสิ้น 4 ประการก็คือ<sup>4</sup>

(1) การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดกับนักท่องเที่ยว (Ecologically Sensitive) คือการสร้างจิตสำนึก หรือความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้ได้มีความตระหนักถึงหน้าที่ และความจำเป็นร่วมกันในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว

(2) การเกิดผลกระทบต่อสภาพตามธรรมชาติน้อย (Low Impact) กระบวนการในการบริหารและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงจะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด โดยไม่เน้นการปลูกสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดใหญ่ที่มีปริมาณมาก แต่จะมุ่งเน้นการปลูกสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็กที่สอดคล้องและกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวแทน

(3) จะต้องมีการให้ข้อมูล ข่าวสาร และการศึกษา (Education) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ซึ่งจัดว่าเป็นหน้าที่สำคัญของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยอาจเป็นการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล และ

---

<sup>3</sup> ยุวดี นิรัตน์ตระกูล , “Eco-Tourism :การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”, จุลสารการท่องเที่ยว, 14 (กรกฎาคม-กันยายน 2538), น. 52.

<sup>4</sup> สุธาพร วรพล, “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : วิธีสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”, จุลสารการท่องเที่ยว, 14 (ตุลาคม-ธันวาคม 2538), น. 27.

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตลอดจนการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศตามธรรมชาติอย่างแท้จริง เป็นต้น

(4) การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมและเป็นผู้ได้รับประโยชน์ (Local Benefit) ในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากชุมชนในท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากการประกอบกิจกรรมในด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นรัฐควรส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นการกระจายรายได้เข้าไปสู่ท้องถิ่นให้ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และก็ยังเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนในท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติอีกด้วย

อาจจะกล่าวได้ว่า กระบวนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แท้ที่จริงแล้ว ก็คือ แนวความคิดที่ต้องการจะประสานแนวทาง 2 ประการ คือ แนวทางในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ กับแนวทางในด้านการอนุรักษ์ที่ต้องการรักษาสภาพความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และการดำรงชีวิตอยู่ของประชาชนภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

### 3.22 ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

ในปัจจุบันเมื่อนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ที่ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในบริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล ดังนั้นก็จึงทำให้สภาพโดยทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น เกิดความเสื่อมโทรมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งบริเวณชายหาดและท้องทะเล ล้วนแต่ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ที่ไม่ได้มีการควบคุมที่ดีพอจึงทำให้กิจกรรมท่องเที่ยวหลายๆ ประเภทได้ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการนำเอาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวตามแนวความคิดในเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism) มาปรับใช้ในการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในบริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเลเพื่อที่จะทำให้อุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาความเสื่อมโทรมลงของแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล ที่ได้เกิดขึ้นมาจากผลกระทบจากกิจกรรมในด้านการท่องเที่ยว นั้น ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และยังสร้างภาวะสมดุลขึ้นระหว่างกระบวนการในด้านการคุ้มครองเต่าทะเลและกระบวนการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศขึ้นมาอย่างแท้จริง

### 3.3 แนวความคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน

#### 3.3.1 สำคัญ

แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) ในเรื่องการปกครองตนเอง (Self Government) ที่ต้องการจะเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกันกับภาครัฐที่มีฐานะเป็นผู้ปกครอง โดยที่รัฐจะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการตัดสินใจเพื่อการดำเนินกิจการต่างๆ ที่มีความจำเป็น และก็อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น ในเรื่องทางการเมือง การปกครอง การพัฒนาประเทศ เป็นต้น ซึ่งวิธีการหรือว่ารูปแบบของการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในเรื่องต่างๆ นั้น มีการดำเนินการได้ในหลากหลายรูปแบบทั้งการใช้สิทธิเลือกตั้ง การไต่สวนสาธารณะ หรือว่าการทำประชาพิจารณ์ในโครงการพัฒนาต่างๆ เป็นต้น

แนวความคิดในเรื่องของการเปิดโอกาส เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาปรับให้เป็นรูปธรรม โดยการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีกับประชาชน การให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม และเร่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รวมกลุ่มกัน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรภาคเอกชน ให้ได้มีบทบาทในการร่วมรับรู้และตัดสินใจในโครงการพัฒนาต่างๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแล้ว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็จะช่วยทำให้แนวความคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สามารถที่จะดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้

#### 3.3.2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

จากสภาพข้อเท็จจริงในการดูแลคุ้มครองเต่าทะเล และแหล่งที่อยู่อาศัยให้ครอบคลุมทั้งชายหาดและชายฝั่งที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทั้งหมดนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรม และ



คนจำนวนมากเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จำเป็นที่จะต้องมีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น รัฐควรจะต้องเอาแนวความคิดในเรื่องการเปิดโอกาสเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาปรับใช้ให้เป็นรูปธรรมในการคุ้มครองเต่าทะเล โดยการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีกับประชาชน การให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเต่าทะเล และเร่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รวมกลุ่มกัน เพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัย ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรภาคเอกชน ให้ได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วม ก็จะสามารถทำให้การคุ้มครองเต่าทะเลดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาคือเป็นอยู่ในปัจจุบันได้

### 3.4 แนวคิดการนำเอามาตรการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

#### 3.4.1 สารสำคัญ

วิธีการเพื่อความปลอดภัย (Measures of Safety) เป็นมาตรการในด้านการป้องกันสังคม ซึ่งจะใช้บังคับต่อผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่มีลักษณะสภาพที่น่าจะกระทำความผิดอีก เป็นมาตรการที่ใช้แทนการลงโทษหรือใช้ผนวกไปกับโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมส่วนรวมได้รับความปลอดภัย จากการกระทำความผิดของบุคคลดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นมาในอนาคตข้างหน้า<sup>5</sup> ซึ่งมาตรการเพื่อความปลอดภัยนั้นเป็นแนวความคิดที่ได้เกิดขึ้นมาตามทฤษฎีของการป้องกันสังคม<sup>6</sup>นั่นเอง ดังนั้นรัฐจึงได้นำเอาแนวความคิดเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัย

<sup>5</sup> ถาวร พานิชพันธ์, “วิธีการเพื่อความปลอดภัย (Measures of Safety)”, วารสารยุติธรรม, 77(พฤษภาคม 2527), น.107.

<sup>6</sup> ทฤษฎีป้องกันสังคม (Social Defense Theory) เป็นแนวความคิดที่ต้องการจะให้เกิดความแน่ใจในด้านความปลอดภัยของชีวิต ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และสิทธิเสรีภาพที่มนุษย์ในสังคมจะพึงมีได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากว่ามีการกระทำความผิดบางอย่างที่ไม่อาจจะถูกป้องกันหรือกีดกันจากอันตรายของบุคคลที่มีสภาพอันตรายด้วยการลงโทษได้

ปลอดภัยมาบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญา เพื่อให้ความคุ้มครองสังคมและสมาชิกในสังคมให้ได้รับความปลอดภัยจากผู้กระทำอาชญากรรมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยนำเอามาตรการเพื่อความปลอดภัยมาใช้บังคับควบคู่ไปกับการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย ในประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดวิธีเพื่อความปลอดภัยเอาไว้ในมาตรา 39 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ประเภทคือ การกักกัน การห้ามเข้าเขตที่กำหนด การเรียกประกันตัวขึ้น การควบคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และการห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

### 3.4.2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเต่าทะเล

ในการคุ้มครองรักษาสัตว์เลี้ยงและทรัพยากรธรรมชาติในประเทศซึ่งรวมทั้งทรัพยากรเต่าทะเลนั้น ซึ่งผู้กระทำความผิด หรือละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเต่าทะเล ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมในการกระทำความผิด ที่มักจะกระทำความผิดในข้อหาหรือฐานความผิดแบบเดิมอยู่ตลอดเวลา และก็มักจะเป็นผู้กระทำความผิดกลุ่มเดิมๆ ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าบทลงโทษที่ได้กำหนดเอาไว้ในกฎหมายฉบับต่างๆ เหล่านั้น ไม่สามารถที่จะยับยั้งหรือแก้ไขไม่ให้ผู้กระทำความผิดนั้นได้กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกแต่อย่างใด อีกทั้งการกระทำความผิดบทบัญญัติของกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในด้านการคุ้มครองดูแลสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาตินั้น ก็จะสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้นกับความสงบสุขของสังคมและประชาชนจำนวนมาก ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการประกอบอาชญากรรมในกฎหมายอาญา ดังนั้นจึงมีแนวความคิดว่าควรจะได้มีการนำเอามาตรการเพื่อความปลอดภัยในบางประการที่มีความเหมาะสม นำมาปรับใช้เสริมกับบทลงโทษ ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นการแก้ไขผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน ไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคตซึ่งก็จะเป็นมาตรการในการป้องกันคุ้มครองผลประโยชน์โดยรวมของสังคมในการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป สำหรับกระบวนการในการคุ้มครองพันธุ์เต่าทะเลของประเทศนั้น รัฐควรจะนำเอามาตรการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องต่างๆ ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอแก่พฤติการณ์ในการกระทำของผู้กระทำความผิดเพื่อที่จะเป็นการยับยั้งและป้องกันไม่ให้ผู้ที่ฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายต่อไป เช่น การนำเอามาตรการในเรื่องของการห้ามประกอบอาชีพ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 หรือการให้ประกันตัวขึ้น ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 46 มาใช้บังคับควบคู่ไปกับการลงโทษตามกฎหมายต่อชาวประมงหรือกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่ได้กระทำความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมาย

พระราชบัญญัติประมง พ.ศ. 2490 หรือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เหล่านี้เป็นต้น ก็จะทำให้ผู้กระทำการละเมิดต่อกฎหมายน้อยลงซึ่งก็จะทำให้ทรัพยากรเต่าทะเลได้รับการคุ้มครองและดูแลให้คงอยู่ต่อไปได้อีกนาน